

1 תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 173 ו-216 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

(תיקונים: התשנ"א, התשנ"ב, התשנ"ה, התש"ס)

בתקנות אלה:

"רעש מזיק" - רעש שמפלסו גבוה מהערכים המותרים בתקנות אלה העלול לגרום לנזק בריאות לעובד החשוף לו במקום עבודתו;

"רעש מתמשך" - רעש שמפלסו קבוע או משתנה, הנמשך ברציפות יותר משניה אחת, והנמדד ביחידות db(a), בעזרת מד רעש מכוויל המכוון למצב leq, ומשך המדידה 30 שניות לפחות, או כמשך הרעש, אם הרעש נמשך פחות מ-30 שניות;

"רעש התקפי" - רעש שמתקיימים לגביו שני אלה:

(1) הוא נמשך ברציפות פחות משניה אחת;

(2) בזמן מדידת הרעש קיים הפרש העולה על 20db(l או 20db(c) בין קריאת מד-הרעש כשהוא מכוון למצב "slow" לבין קריאת מד-הרעש כשהוא מכוון למצב "peak"; רעש כאמור יימדד ב-db(l) במד-רעש מכוויל המכוון למצב "peak";

"db(a)", "db(c)", "db(l)" - מצבי מדידת רעש בסקלות a, c, או l, שהינן סקלות השקלול המוגדרות בהתאם לתקן;

"leq" - מפלס רעש שווה ערך או משוקלל ב-db(a);

"מד-רעש" - מכשיר לפי דרישות התקן, למדידת מפלסי רעש;

"תדירות" - מספר מחזורים של גלי קול לשניה הנמדד ביחידות הרץ;

"חשיפה משוקללת מרבית מותרת לרעש מתמשך והתקפי" - מפלס הרעש המשוקלל או שווה הערך המרבי, הנמדד סמוך לאוזניו של העובד ביחידות db(a) אשר לגביו מותרת חשיפה לפרק זמן מסוים ביום עבודה בן 8 שעות;

"חשיפה מרבית מותרת לרעש התקפי" - מפלס הרעש ההתקפי, הנמדד סמוך לאוזניו של העובד ביחידות db(a), בעזרת מכשיר המצויד במנגנון למדידת רעש התקפי, שלגביו מותרת חשיפה לפי מספר ההתקפים ליום עבודה בן 8 שעות;

"עובד ברעש מזיק" - כל אחד מאלה:

(1) אדם העובד בעבודה או בתהליך עבודה מן הנקובים בתוספת הראשונה;

(2) אדם החשוף, במקום עבודתו, לרעש מזיק מתמשך או התקפי מעל לרמת החשיפה המשוקללת המרבית המותרת לרעש מתמשך והתקפי, או מעל לרמת החשיפה המרבית המותרת לרעש התקפי והוא עובד 200 שעות בשנה לפחות, אלא אם כן הורה מפקח עבודה אזורי על תקופה שונה ממנה לגבי מקום עבודה מסוים;

"בודק מעבדתי מוסמך" - עובד במעבדה מוסמכת שאישר מפקח העבודה הראשי לערוך בדיקות סביבתיות תעסוקתיות של מפלט הרעש המתמשך וההתקפי במקום עבודה שבו עובדים ברעש;

"מעבדה מוסמכת" - מעבדה שהסמיך מפקח העבודה הראשי, לביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות של מפלס הרעש המתמשך וההתקפי במקום שבו עובדים ברעש;
"מיפוי מפלסי רעש" - עריכת מדידות, רישום ומיפוי טופוגרפי של מפלסי הרעש בתחנות העבודה השונות, שבהן קיימת חשיפה לרעש;
"מגיני אזניים" - אטמי אזניים הממוקמים בתוך תעלת האוזן החיצונית או אוזניות המכסות את אפרכסת האוזן והמיועדים להקטין את הרעש המגיע לאוזן, הן לפי מפלס הרעש והן לפי תדירויות הרעש;
"רופא מורשה" - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששר העבודה והרווחה, בהסכמת שר הבריאות, הרשהו לענין תקנות אלה;
"שירות רפואי מוסמך" - כל אחד מאלה:
(1) לשכת בריאות מחוזית או נפתית של משרד הבריאות;
(2) קופת חולים כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;
(3) מוסד רפואי, ששר העבודה והרווחה, בהסכמת שר הבריאות, הסמיכו לענין תקנות אלה.
"תקן" - תקנים 651 ו-804 של הוועדה הבינלאומית לאלקטרוטכניקה (iec), המופקדים לעיון הציבור באגף הפיקוח על העבודה במשרד הראשי של משרד העבודה והרווחה, בירושלים, וכן במכון התקנים הישראלי בתל-אביב;

2. הגבלות לגבי החשיפה לרעש מזיק

במפעל או במקום עבודה שבו עובדים ברעש מזיק, תהיה החשיפה המשוקללת המותרת לרעש מתמשך והתקפי, כמפורט בטבלה 1 ואיור 1 שבתוספת השניה, והחשיפה המירבית המותרת לרעש התקפי תהיה כמפורט בטבלה 2 ובאיור 2 שבתוספת השניה.

3. חובת עריכת בדיקות סביבתיות תעסוקתיות

(תיקונים: התשמ"ז, התשנ"ה, התש"ס)

המעביד במפעל או מקום עבודה שבו עובדים ברעש מזיק או שיש יסוד סביר להניח שעובדים בו ברעש מזיק -
(1) יערוך בדיקות סביבתיות תעסוקתיות של מפלסי הרעש המתמשך וההתקפי, סמוך לאזניים של העובדים, בכל מקומות העבודה ובתהליכי העבודה השונים, וכן מיפוי מפלסי הרעש, אחת לשנתיים לפחות, אלא אם כן הורה מפקח עבודה אזורי אחרת; את הבדיקות יבצע בודק מעבדתי מוסמך;
(2) יפרסם בתחנות העבודה השונות את תוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות של מפלסי הרעש המתמשך וההתקפי המתייחסות לאותו מקום עבודה, כדי שיובאו לידיעת העובדים וימסור להם, לפי בקשתם עותק של התוצאות;
(3) ירשום את תוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות של מפלסי הרעש המתמשך וההתקפי ביומן מעקב, בציון התאריך, השעה ומקום הדגימה, וישלח מיד העתק מתוצאות אלה למפקח עבודה אזורי, למעבדה לגיהות תעסוקתית של משרד העבודה והרווחה ולשירות הרפואי המוסמך המבצע את הבדיקות הרפואיות לעובדים; על תוצאות הבדיקות כאמור ישמור המעביד במשך 20 שנים לפחות;
(4) יבצע מעביד בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות של מפלסי הרעש המתמשך וההתקפי באמצעות מעבדה מוסמכת שאינה המעבדה לגיהות תעסוקתית של משרד העבודה והרווחה, תשלח המעבדה המוסמכת את תוצאות הבדיקות האמורות שביצעה, למעבדה לגיהות תעסוקתית של משרד העבודה והרווחה, וכן תשמור אותן למשך 20 שנים לפחות.

4. אמצעי גיהות סביבתיים ואישיים

במקום עבודה או בתהליך עבודה, שבו נמצאו מפלסי רעש הגבוהים מאשר החשיפה המירבית המותרת, ינקוט המחזיק אמצעים אלה:

- (1) יפחית באמצעים טכניים-הנדסיים את מפלסי הרעש הגבוהים, הן במקום העבודה והן בחדרי העבודה, כדי שיגיעו לרמה הנמוכה מהחשיפה המרבית המותרת;
- (2) יפחית את משך השהיה של עובד בסביבת רעש מזיק אל מתחת לזמן החשיפה המירבי המותר;
- (3) יבודד כל מקום עבודה שבו מפלסי הרעש גבוהים מהחשיפה המירבית המותרת באופן, שרק העובדים החיוניים לתהליך העבודה יימצאו באותו מקום;
- (4) יספק לעובדים ברעש מזיק מגיני אזניים מתאימים ותקינים שהעובדים יהיו חייבים להשתמש בהם ולשמור על שלמותם ונקיונם; השימוש במגיני אזניים יהיה עד לביצוע האמור בפסקה (1) ולא כתחליף לו, אלא אם כן קבע מפקח עבודה אזורי אחרת;
- (5) יתלה שילוט קבוע ובולט לעין שבו נאמר: "אזור רעש מזיק - חובה להשתמש במגיני אזניים מתאימים; העובדים חייבים בבדיקות רפואיות תקופתיות על ידי שירות רפואי מוסמך."

5. חובת הדרכה

המעביד ידריך את העובדים ברעש מזיק, הן בכתב והן בעל-פה, אחת לשנה לפחות, לגבי הנזק הבריאותי מרעש מזיק והאמצעים שיש לנקוט להשגת גיהות תעסוקתית מתאימה להגנה מפני רעש מזיק.

6. חובת בדיקות רפואיות

(תיקון התשנ"ה)

- (א) לא יועבד אדם ברעש מזיק, אלא אם כן עבר בדיקה רפואית ראשונית תוך חודש ימים, לפני תחילת העבודה, בידי רופא מורשה, שיקבע את התאמתו להתחיל לעבוד ברעש מזיק.
- (ב) לא יועבד עובד ברעש מזיק אלא אם כן עבר בדיקה רפואית חוזרת, אחת לשנה, בידי רופא מורשה, שיקבע את התאמתו להמשיך לעבוד ברעש מזיק.
- (ג) רופא מורשה ומפקח עבודה שהוא רופא רשאים להקדים את מועד הבדיקה החוזרת.
- (ד) לא הופיע עובד לבדיקה רפואית חוזרת במועד שנקבע לו, ישלח השירות הרפואי המוסמך הודעה על כך למעביד, והעתק ממנה למפקח עבודה אזורי.

7. היקף הבדיקה הרפואית

(תיקון התשנ"ב)

(א) הבדיקה הרפואית הראשונית תכלול את אלה:

- (1) אנמנזה רפואית כללית, לרבות התייחסות לנטילת תרופות אוטוטוקסיות;
- (2) אנמנזה תעסוקתית, לרבות התייחסות לשירות בצבא;
- (3) בדיקה קלינית כללית, לרבות מדידת לחץ דם;
- (4) בדיקה אודיומטרית;
- (5) כל בדיקה נוספת לפי ראות עיניו של הרופא המורשה הבודק.

(ב) בדיקה רפואית חוזרת תכלול את אלה:

- (1) בדיקה אודיומטרית;

(2) כל בדיקה נוספת לפי ראות עיניו של הרופא המורשה הבודק.

8. חובת ניהול כרטיס בדיקות רפואיות

שירות רפואי מוסמך ינהל לגבי כל עובד שהוא בודק כרטיס בדיקות רפואיות, שבו יירשמו הפרטים האישיים של העובד, לרבות שמו המלא, שם אביו, מספר הזהות שלו, מענו, וכן פרטים אלה:

- (1) תאריך ביצוע הבדיקה הרפואית, לרבות הבדיקה האודיומטרית;
- (2) שם המעביד ומקום המפעל;
- (3) תיאור עבודת העובד ברעש מזיק ומפלסי הרעש שנמצאו במקום עבודתו;
- (4) ממצאי הבדיקה הקלינית והעתק הבדיקה האודיומטרית;
- (5) מסקנתו וחוות דעתו של הרופא המורשה הבודק בדבר התאמתו של העובד להתחיל או להמשיך לעבוד ברעש מזיק;
- (6) המועד לבדיקה הרפואית החוזרת, לרבות מועד שהוקדם;
- (7) שמו וחתימתו של הרופא המורשה הבודק.

9. פנקס בריאות

(תיקון התש"ס)

(א) שירות רפואי מוסמך ינפיק לכל עובד, שהוא בודק בהתאם לתקנות אלה, פנקס בריאות, שבו ירשמו השירות הרפואי המוסמך והמעביד את הפרטים שצויינו בתוספת השלישית ויאשרו אותם בחתימה ובחותמת; הוצא לעובד פנקס בריאות בהתאם לתקנות אחרות, יירשמו הפרטים האמורים בפנקס שהוצא לעובד לראשונה וכן תוצאות הבדיקות הרפואיות השונות שנבדק.

(ב) שירות רפואי מוסמך ימסור את פנקס הבריאות למעבידו של עובד ברעש מזיק, אשר יחזיקו במקום העבודה כל עוד הנבדק עובד ברעש מזיק אצלו; הפסיק העובד ברעש מזיק לעבוד אצלו, יחזיר המעביד את הפנקס לשירות הרפואי המוסמך שערך את הבדיקה הרפואית האחרונה.

(ג) שירות רפואי מוסמך יביא לידיעתו של העובד הנבדק, תוך זמן סביר את מצב בריאותו, בדרך ובאופן שיקבע.

10. חובת המעביד להסדרת הבדיקות הרפואיות

(א) הבדיקות הרפואיות, בהתאם לתקנה 6, יערכו לפי פניית המעביד לגבי עובד, בימים ובמועדים שיקבע השירות הרפואי המוסמך.

(ב) עובד חייב להתייצב, לצורך עריכת הבדיקות הרפואיות כאמור, בשירות הרפואי המוסמך בימים ובמועדים שנקבעו לו.

(ג) הזמן הדרוש לשם ביצוע הבדיקות הרפואיות יחשב לעובד חלק משעות עבודתו.

11. אי-התאמה לעבוד ברעש מזיק

(תיקון התש"ס)

(א) יראו עובד כמי שאינו מתאים להתחיל לעבוד ברעש מזיק, אם בבדיקה הראשונית נמצאו אצלו אחד מאלה:

- (1) ירידה בכושר השמיעה התחושתית-עצבית, בשתי האוזניים:
  - מעל ל-20 דציבל בממוצע, בתדירויות של 1,000 ו-2,000 הרץ;
  - מעל ל-30 דציבל בממוצע, בתדירות של 3,000 הרץ;
  - מעל ל-40 דציבל בממוצע, בתדירות של 4,000 הרץ.
- (2) (נמחקה).

(ב) יראו עובד כמי שאינו מתאים להמשיך לעבוד ברעש מזיק, אם בבדיקה החוזרת נמצא אצלו אחד מאלה:

- (1) ירידה בכושר השמיעה התחושתי-עצבית, בשתי האוזניים מעל ל-30 דציבל בממוצע, בתדירויות של 1000, 2000, 3000 ו-4000 הרץ, הנוטה להחמרה מבדיקה חוזרת אחת לקודמתה, בהתחשב ביעילות השימוש במגיני האוזניים ובמגמה האבולוטיבית של הפגיעה באוזן הפנימית של העובד;
- (2) נזק באוזן הפנימית, באחת משתי האוזניים לפחות, לרבות הפרעות בשיווי המשקל;
- (3) אי-התאמה אחרת לדעת הרופא המורשה הבודק.

(ג) רופא מורשה רשאי להמליץ, בהמלצה מנומקת בכתב, בפני מפקח עבודה אזורי על העסקת עובד ברעש מזיק, על אף האמור בתקנת משנה (א).

12. הודעה למפקח על אי-התאמת העובד

(א) קבע הרופא המורשה הבודק שקיימת אי התאמה של אדם להיות עובד ברעש מזיק, ימסור השירות הרפואי המוסמך הודעה מיוחדת על כך למפקח העבודה האזורי, תוך 10 ימים מיום מתן חוות דעתו של הרופא המורשה הבודק, ובה פרטים אלה: שם העובד, גילו, מקום העבודה או המפעל, משך תקופת עבודתו ברעש מזיק, תוצאות הבדיקה הרפואית ומסקנות.
(ב) קיבל מפקח עבודה אזורי הודעה בהתאם לתקנת משנה (א) -

(1) ישלח למעביד התראה בדואר רשום ובה פירוט חובותיו בענין איסור העסקת העובד; העתק ההתראה יישלח ללשכת שירות התעסוקה, למוסד לביטוח לאומי, לנציגות העובדים המייצגת את העובד ולשירות הרפואי המוסמך;

(2) יבדוק את הנסיבות שגרמו לחשיפת יתר לרעש מזיק וידרוש תיקון הליקויים בהתאם לצורך.

(ג) לא יוחזר עובד, כאמור, לעבודה ברעש מזיק, אלא אם כן עבר בבדיקה רפואית נוספת בידי רופא מורשה ואושר מחדש להמשיך לעבוד ברעש מזיק.

13. איסור העבודה אחר קבלת התראה

מעביד שקיבל התראה, כאמור בתקנה 12 יחדל להעביד את העובד כעובד ברעש מזיק תוך שבע מיום קבלת ההתראה לגביו, בהתאם להוראות שקיבל ממפקח עבודה אזורי.

14. חובת הודעה על עבודה ברעש מזיק

לא יתחילו במקום עבודה או במפעל לעבוד ברעש מזיק, אלא אם כן נמסרה על כך הודעה מוקדמת בכתב, חודש מראש לפחות, למפקח עבודה אזורי.

14א. פטור

(תיקון התש"ס)

ראה מפקח עבודה אזורי, בעקבות בדיקה סביבתית של מפלס הרעש במקום עבודה שמבוצעים בו עבודה או תהליכי עבודה מן הנקובים בתוספת הראשונה, כי העובדים אינם חשופים עוד לרעש מזיק, רשאי הוא לפטור אותו מקום עבודה מתחולת התקנות, כולן או מקצתן, ורשאי הוא לעשות כן לתקופה קצובה, במגבלות ובתנאים אשר יורה.

15. הוראת מעבר

במקום עבודה או במפעל אשר בו עובדים ברעש מזיק לפני תחילתן של תקנות אלה, ישלח המעביד, על אף האמור בתקנה 14, הודעה על כך למפקח עבודה אזורי, תוך חודש ימים מיום תחילתן של תקנות אלה.

16. תחילה

תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסומן.

תוספת ראשונה

(תקנה 1)

העבודות או תהליכי העבודה שהעובד בהם נחשב כעובד ברעש מזיק:

(1) חציבה, פיצוץ, גריסה וטחינה;

(2) ניפוט, טוויה, שזירה ואריגה מכניים;

(3) ניסור, השחזה וליטוש מכניים;

(4) נגרות מכנית;

(5) מסגרות ופחחות, לרבות סימרוך וחיתוך מתכות בגזים;

(6) הפעלת ציוד מכני הנדסי וטרקטורים ללא תא מפעיל סגור;

(7) הפעלת פטישים פנוימטיים;

(8) ניקוי עם או התזה בעזרת אויר דחוס;

(9) הפעלת מכבשים, למעט מכבשים הידראולים;

(10) הפעלת מלגזות בדיזל או בגז, ללא תא מפעיל סגור;

(11) הסקת דודי קיטור בדלק נוזלי;

(12) הפעלת מדחסי אויר;

(13) הפעלת טורבינות וגנרטורים, מכסחות דשא, חרמשים ממונעים ומשורי שרשרת המונעים באמצעות מנוע של שריפה פנימית.

תוספת שניה

(תקנה 2)

טבלה 1

חשיפה משוקללת מרבית מותרת לרעש מתמשך והתקפי

משך

החשיפה

המרב המותר ליום עבודה (בשעות)	מפלס הרעש דציבל -db(a) (a)
24	80
16	82
8	85
4	88
2	91
1	94
דקות	
30	97
15	100
7.5	103
3.75	106
1.88	109
0.94	112
0.5	*115

* חשיפה לרעש משוקלל שמפלסו מעל 115 db(a) אסורה.

איור מס' 1

חשיפה משוקללת מרבית מותרת לרעש מתמשך והתקפי

□

טבלה 2

חשיפה מרבית מותרת לרעש התקפי

מספר ההתקפים	מפלס הרעש, דציבל**
המרב המותר של רעש התקפי ביום עבודה בן 8 שעות	
100	***140
1,000	130
10,000	120

?

** כפי שנמדד ב-db(l) במד-רעש מכוויל המכוון למצב peak

מספר ההתקפים המרבי המותר של רעש התקפי ליום עבודה בן 8 שעות

□

תוספת שלישית

(תקנה 9)

פרטי רישום בפנקס בריאות

(1) מדור לזיהוי העובד (לרישום על ידי השירות הרפואי המוסמך):

(א) שם המשפחה ושם פרטי;

(ב) שם האב;

(ג) מספר הזהות;

(ד) תאריך לידה;

(ה) שם השירות הרפואי המוסמך שהוציא את הפנקס;

(ו) תאריך הוצאת הפנקס;

(2) מדור מעבידים (לרישום בידי כל מעביד):

(א) שם המעביד ומקום המפעל;

(ב) תיאור עבודת העובד, ואם הועבר לעבודה חדשה שאינה ארעית, תיאור עבודה זו וכן תאריך תחילת כל עבודה

כאמור;

(ג) תאריך סיום העבודה שנרשמה בהתאם לפסקה (ב);

(ד) חתימת המעביד והחותמת שלו.

(3) מדור הבדיקות הרפואיות (לרישום על ידי השירות הרפואי המוסמך):

(א) תאריך כל בדיקה ומטרתה, תוך ציון אם היא בדיקה ראשונית או חוזרת;

(ב) האם נתגלה ממצא רפואי במבחנים ובבדיקות שנערכו;

(ג) האם נתגלתה מחלת מקצוע או השפעה אחרת על בריאות העובד;

(ד) אישור השירות הרפואי שהעובד מתאים להתחיל או להמשיך בעבודה שלשמה הוא נבדק, או שאינו מתאים לכך;

(ה) קביעת מועד לבדיקה החוזרת הבאה, לרבות מועד שהוקדם;

(ו) שם השירות הרפואי המוסמך;

(ז) שם הרופא המורשה הבודק וחתימתו.

י"א באייר התשמ"ד (13 במאי 1984)

אהרון אוזן

שר העבודה והרווחה

[1] ק"ת 4647, התשמ"ד (21.6.1984), עמ' 1752.

תיקונים: ק"ת 4833, התשמ"ה (7.7.1985), עמ' 1686;

ק"ת 5015, התשמ"ז (19.3.1987), עמ' 641;

ק"ת 5303, התשנ"א (30.10.1990), עמ' 150;
ק"ת 5391, התשנ"ב (17.10.1991), עמ' 272;
ק"ת 5655, התשנ"ה (22.1.1995), עמ' 597;
ק"ת 6028, התש"ס (4.4.2000), עמ' 431.

//